



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА



Сучасні тренди розвитку бібліотеки ЗВО  
цифрової епохи в структурі інформаційного  
забезпечення навчального процесу, наукової та  
дослідницької діяльності ЗВО

Всеукраїнська науково-практична конференція

73 р. – Available at:

<https://eg.uc.pt/bitstream/10316/94349/1/Oliveira.2021.AbstractsBookBobcatsss2021.pdf>

[Accessed 8 November 2021].

5. Preto, P. Academic Libraries in the Digital Transformation: The Case of the Library of the Faculty of Economics of Porto Mariana Ferreira / P. Preto, I. Braga // Digital Transformation: Book of Abstracts at BOBCATSSS 2021. Virtual Conf. – Porto : Instituto Superior de Contabilidade e Administração, 2021. – P. 45. – Available at:

<https://eg.uc.pt/bitstream/10316/94349/1/Oliveira.2021.AbstractsBookBobcatsss2021.pdf>

[Accessed 8 November 2021].

Kostyrko T. M.,  
Cand. Sc. (Social Communication),  
Director of the Scientific Library of  
The Admiral Makarov National University of Shipbuilding,  
Mykolaiv, Heroes of Ukraine avenue, 9

DIGITAL TRANSFORMATION OF UNIVERSITY LIBRARIES - FROM INFORMING TO  
LEARNING

**УДК 021.4**

**Кузнецова І. В.,**

завідуюча відділом обслуговування  
Наукової бібліотеки,  
Національний університет кораблебудування  
імені адмірала Макарова,  
Україна, м. Миколаїв, 54007,  
проспект Героїв України, 9,  
[inna.kuznetsova@nuos.edu.ua](mailto:inna.kuznetsova@nuos.edu.ua)

**БІБЛІОТЕКА ЗВО У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ**

*У пропонованій статті розглянуті питання соціокультурної діяльності університету та висвітлюється досвід роботи Наукової бібліотеки Національного*



*університету кораблебудування імені адмірала Макарова. Розкриті основні завдання та функції культурно-масової роботи. Визначено бібліотеку як соціокультурний центр формування інформаційної культури та реалізації творчого потенціалу особистості.*

**Ключові слова:** Наукова бібліотека Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, інноваційна діяльність, соціокультурна робота бібліотеки, масові заходи.

Сучасна бібліотека, вважає Л. Лупіка, це адаптивна багатфункціональна, відкрита культурно-цивілізаційна інституція. У сучасних умовах, коли до традиційних книжкових фондів нині додалися електронні та мультимедійні ресурси, коли пріоритетним джерелом інформації у суспільстві став Інтернет і взяв на себе частину функцій бібліотеки, її традиційна роль має змінитися [1].

В останні роки особливо активізувалась соціокультурна діяльність бібліотек, йде пошук місця бібліотеки в сучасному суспільстві, її мети, завдань в системі освіти та культури. За визначенням дослідниці Оксани Матвійчук, "соціокультурна діяльність бібліотек – це цілеспрямована і спеціально організована книгозбірнею, як соціальним інститутом, система дій і заходів, метою яких є сприяння вдосконаленню інтелектуального, матеріального та естетично-духовного стану суспільства, шляхом доведення до свідомості різних соціальних груп громадян, конкретних користувачів наукових знань, емпіричних фактів, естетичних і морально-етичних цінностей, акумульованих у бібліотечних документних зібраннях на різних носіях...".

Дослідниця загальними функціями соціокультурної діяльності бібліотек називає наступні: інформаційно-просвітницька, пізнавальна, культурно-виховна, комунікативно-організаційна, практично-дієва, розважальна, естетична, творча, релаксаційна.(2)

Завдання бібліотек згідно з новою концепцією розвитку — стати відкритим простором для освіти, спілкування і дозвілля, щоб кожний користувач відчув себе учасником живого творчого процесу. А стратегічним завданням бібліотеки стає створення комфортних умов для читачів, атмосфери неформального спілкування за рахунок значного зниження рівня офіційності та збільшення ступеня довіри у взаємовідносинах. Пріоритетні напрямки роботи бібліотеки обумовлюються впровадженням новітніх технологій, створенням власних інформаційних продуктів і послуг, оскільки головним критерієм оцінки діяльності бібліотеки є рівень організації інформаційних ресурсів.



Бібліотека Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова сьогодні займає помітне місце в соціокультурному просторі. З метою формування й задоволення потреб і уподобань користувачів співробітниками проводиться системна та багатогранна робота, яка включає проведення різноманітних соціокультурних заходів: організацію книжково-ілюстративних виставок і тематичних переглядів літератури, презентацій, літературних та мистецьких вечорів, конференцій, засідань любительських читачьких об'єднань.

Спектр заходів, який ми пропонуємо відвідувачам доволі широкий — на базі читального залу створено *"Клуб живого спілкування"*.

Так, у цьому році відбувся святковий захід, присвячений **20-річчю Олімпійської освіти Миколаївщини**, фундатором якої є Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. З цієї нагоди, за підтримки регіонального відділення Національного олімпійського комітету України в Миколаївській області та Олімпійської академії України в Науковій бібліотеці НУК імені адмірала Макарова відбулось відкриття олімпійського куточку. З привітанням виступив ректор НУК – Трушляков Євгеній Іванович, який поділився планами щодо розвитку спортивної інфраструктури. Виконавчий директор РВ НОК України Кучмій Вадим презентував колекцію олімпійської літератури, яка була передана до фонду бібліотеки.

На заході *"Адмірал музики"*, який був присвячений 175-річниці від дня народження композитора Миколи Андрійовича Римського-Корсакова бібліотекарі, співробітники університету та гості зустрілися з викладачами Дитячої музичної школи №1, ім'я якого носить ця школа.

У професійному виконанні викладачів звучали твори відомого композитора, що надало змогу учасникам заходу поринути у чарівний світ музики. Музичні номери чергувалися з розповідями про життя та творчість композитора.

Великий інтерес викликала зустріч з викладачем кафедри соціально-гуманітарних дисциплін НУК імені адмірала Макарова І. В. Коростильовою, сертифікованою ведучою кінотренінгових програм, членом Української асоціації танцювально-рухової психотерапії. Разом з нею був проведений кінотренінг *"І жили вони довго й щасливо"*. Тема тренінгу була обрана не випадково, адже взаємовідносини між чоловіком та жінкою мають величезне значення у подружньому житті. Метою заходу було – сформувати позитивну мотивацію на подолання можливих конфліктних ситуацій. Особливо важливий момент кінотерапії – це можливість провести аналіз сімейних стосунків через третю особу, якою стає герой



кінострічки. Тренінг виявився актуальним для учасників. Прозвучало безліч запитань, на які присутні отримали вичерпні відповіді. А герої фільмів стали ніби живими учасниками дискусій.

Важливим завданням бібліотеки в рамках соціокультурної діяльності є виховання в користувачів почуття толерантності, розуміння і шанобливого ставлення до інших культур. У цьому контексті привертають увагу інтерактивні заходи спілкування у форматі **"Жива бібліотека"**, які були присвячені Міжнародному дню боротьби за ліквідацію расової дискримінації. Заходи були проведені при сприянні та безпосередній участі Лоліти Султан-Мурадівни Каймаразової, голови правління громадської спілки "Рада національних товариств Миколаївської області", та Віктора Олександровича Чебатарьова, спеціаліста управління культури, національностей та релігій Миколаївської державної адміністрації. Виступити у ролі "живих книг" та спробувати донести інформацію про свої країни, культуру і побут прийшли представники різних національностей, які проживають на Миколаївщині, та студенти НУК з Китаю, Камеруну, Азербайджану та Туркменістану.

Неабияке враження викликав креативний захід у формі квесту **"Час у бібліотеці, або куди поділася стаття"**, проведений разом із Г. К. Тарасовою, викладачем кафедри "Теоретичних основ олімпійського та професійного спорту" і студентами груп 2541, 2542. Метою інтелектуально-розважальної гри було відшукати потрібну статтю у періодичних виданнях. Шифри і коди були скрізь: у книгах, каталогах, на стелажах, у книгосховищах. Виконуючи різноманітні завдання, студенти ще більше дізналися про нашу книгозбірню, про її можливості, фонди, а також закріпили набуті знання з основ бібліотечно-бібліографічної грамотності. Емоційно, цікаво та весело студенти провели свій час у бібліотеці. Вони проявили нестандартне мислення, кмітливість, інтуїцію та ерудованість.

**Патріотичний напрям** роботи бібліотеки спрямовується на організацію та реалізацію проектів з висвітлення важливих історичних подій українського народу, які сприяють посиленню національно-патріотичного виховання. Зустріч студентів з учасниками АТО, волонтерами мала назву **"Війна пройшла крізь їхні душі"**. Зі щирими словами вдячності за відвагу, мужність та героїзм присутні привітали наших викладачів та студентів, учасників АТО: С. В. Копійка, О. П. Сікорського, О. І. Кіора і волонтерів В. М. Білого, О. Р. Шутяка, Л. А. Снігур. Вони розповіли про нелегку службу та життя бійців у зоні бойових дій.

До дня Українського козацтва Наукова бібліотека підготувала пізнавально-розважальний захід **"Козацькі розваги"**. З метою розширення знань студентів про українських козаків, їх традиції, побут, звичаї були розроблені кросворди, ребуси, вікторини,



інтелектуальні ігри. Присутні з задоволенням переглянули відеоролик про історію козаків, який допоміг їм з легкістю відповідати на поставлені запитання. На завершенні заходу учасники виклали серце із зароблених під час гри фішок, яке символізує "Я люблю Україну".

Тема **історії та історичних постатей** щороку проходить червоною лінією в роботі бібліотеки Навчально-наукового гуманітарного інституту Наукової бібліотеки НУК. Так, до святкування дня народження великого поета, художника, славного сина українського народу Т. Шевченка була присвячена презентація розгорнутої **книжково-ілюстративної виставки "Викарбувані на віки"**. На виставці були представлені раритетні видання творів Т. Г. Шевченка, колекція монет та банкнот з його образом, словом та ім'ям, цінні папери.

На вечорі пам'яті **"Михайло Грушевський – видатний громадський діяч"** присутнім розповіли про вченого-історика, що вперше ґрунтовно проаналізував основні віхи вітчизняної історії, розробив концепцію історичного розвитку українського народу. Викладач кафедри "Облік і економічний аналіз" О.Г. Баланенко познайомила слухачів з книгою М. Кучеренка "Я був їх старший син", про родовід Грушевських, яка видана за ініціативи Київського Музею історії і подарована її тітці Н.Л. Караджі – нащадкові славного роду. До уваги присутніх була представлена книжково-ілюстративна виставка **"Творець історії і літописець"**, цікавим доповненням якої були прижиттєві видання та книга з автографом і штампом бібліотеки М. Грушевського.

Щороку у третій четвер травня відзначається Всесвітній день вишиванки. Споконвіку вишиванка для українців була не тільки святковим одягом, але й одним із традиційних оберегів, родинною реліквією. Вона символізує душу українського народу, красу, є спадщиною духовної культури. Зараз – особливий час. Ми звертаємося до джерел народної творчості, до народних традицій. І як радісно усвідомлювати, що вони сьогодні оновлюються, оживають, і, мабуть, чим більше ми будемо їх знати, тим життя наше буде радіснішим, духовно багатшим.

"Рослина без коріння всихає, людина без минулого не живе" – під таким гаслом цього року в читальному залі відділу обслуговування користувачів Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова відбулися презентація експозиції **"Українська вишиванка на Миколаївщині – історія та сучасність"**, та етноекскурс **"Культура та побут населення України"**. Присутні познайомилися з історією виникнення свята, традиціями та цікавими фактами про вишиванку, прослухали розповіді про особливості вишитих сорочок у різних регіонах України, які відрізняються технікою та орнаментом; з цікавістю переглянули представлені



документи, світлини, зображення відомих діячів української культури, які публічно їх носили.

Щороку **літературно-музична вітальня** зустрічає юні таланти в бібліотеці НН ГІ, де в тихій залі, у доброзичливій атмосфері молодь не тільки навчається, а й проводить дні поезії, музики, іменинника; відзначає свята. Приходячи зі своїми інструментами, грає улюблені мелодії та співає пісні, готується до різноманітних конкурсів.

Цікавою була зустріч з учасником квартету "Четверо в тамбурі", організатором літературного проекту "ПроЛітАрт" Антоном Луценко, для якого поезія, творчість – це життя. Підтвердженням цього став його виступ. Присутні з задоволенням слухали у виконанні гостей заходу не тільки вірші, а й пісні, які зробили свято ще більш емоційним.

*Літературно-музичний вечір "Весна. Поезія. Любов"* зібрав творчий бомонд університету: письменників, поетів, композиторів, які розкрили свої таланти перед колегами. Почесним гостем вечора був В'ячеслав Качурін – видатний миколаївський поет і композитор, який читав свої вірші та співав пісні під гітару. Родзинкою вечора став дует В'ячеслава Качуріна та Євгена Долгова, керівника центру "Корабел", заслуженого працівника культури України.

Отже, Наукова бібліотека НУК імені адмірала Макарова завжди була й залишається центром навчально-пізнавального та культурно-мистецького спілкування людей, осередком духовності та гармонії, хранителем мудрості та знань, соціокультурним феноменом різноманітних напрямків діяльності.

### Джерела та література

1. Кузнецова І. В. Загальноуніверситетські заходи Наукової бібліотеки – як складова її іміджевої та маркетингової діяльності / І. В. Кузнецова // Бібліотека ХХІ століття: виклики, нові можливості, перспективи : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 7–8 листоп. 2019 р. – Миколаїв, 2019. – С. 56–60.
2. Курас І. Ф. Сучасні соціокультурні процеси і зростання інтелектуальної місії бібліотек / І. Ф. Курас // Бібл. вісник. – 2002. – № 6. – С. 46–49.
3. Лупіка Л. Сучасні бібліотеки – відкритий простір для освіти, спілкування і дозвілля / Л. Лупіка // Бібл. форум України. – 2015. – № 2. – С. 27–28.
4. Матвійчук О. Є. Бібліотека як соціокультурний інститут: освітньо-виховна місія / О. Є. Матвійчук // Вісн. Нац. авіац. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. – 2010. – № 2. – С. 155–160.



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА



Сучасні тренди розвитку бібліотеки ЗВО  
цифрової епохи в структурі інформаційного  
забезпечення навчального процесу, наукової та  
дослідницької діяльності ЗВО

Всеукраїнська науково-практична конференція

Kuznetsova I. V.,

Scientific Library of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Mykolaiv, Heroes of Ukraine avenue, 9

THE ROLE OF THE LIBRARY IN THE SOCIOCULTURAL ACTIVITIES OF THE  
UNIVERSITY

*This paper presents various aspects of the sociocultural activities of the university illustrated with best practices of the Scientific Library of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding. Main tasks and functions of the library cultural activities were specified. The library was defined as a sociocultural centre for information culture development and fulfillment of the individual's creative potential.*

**Key words:** Scientific Library of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding; innovation activity; sociocultural activity of the library; library events.

027.7:502.1

Матвієнко О. Б.,

завідуюча відділом обслуговування Наукової бібліотеки,

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова,

Україна, м. Миколаїв, 54007,

проспект Героїв України, 9

[olena.matviienko@nuos.edu.ua](mailto:olena.matviienko@nuos.edu.ua)

РОЛЬ БІБЛІОТЕК ЗВО У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ

*Стаття присвячена ролі бібліотек ЗВО у формуванні екологічної свідомості. Автор розповідає про створення екопроєкта НБ НУК ім. адм. Макарова "Зелене світло нашого життя", про цілі та складові цього проєкту, а також про дослідження " Життя в екосистемі: ставлення здобувачів освіти до питань охорони довкілля", яке було проведено в рамках екопроєкта.*

**Ключові слова:** бібліотека, дослідження, екопроєкт, екологічна освіта, Наукова бібліотека НУК, екозаходи.